

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség: 107, kiadóhivatali távbeszélő sz. 67.

A munka viszonya a nemzethez.

Két miniszteri megszólalás adja a kezünkbe a tollat. *Jurcsek Béla* és *Szász Lajos* mondották legutóbb: „Csak az érvényesüljön, csak az jusson előre, aki dolgozik”. Ez azt jelenti, hogy ezentúl egy értékmérő lesz csak s ez munka viszonya a nemzethez.

Lehet, sőt egészen biztos, hogy ez a nagyhorderejű új magyar szemlélet, sokakban kiváltja a nosztalgiát a „régiszip idők” után, amikor egyáltalán nem a tehetség, rátermettség, a végzett munka, hanem kizárólag az összekötetés, családi kapcsolatok és származás jelentette azt az egyedüli utat, amely az érvényesüléshez, a boldoguláshoz vezetett. Hiába volt tehetség, tudás, szakértelem, áldozathozatal, közért való fáradhatatlan munkálkodás ez mind nem volt elég érdem, mert mindennél többet jelentett „Ömeltósága” ismeretsége, kaszinótagság, sógorság, komaság s nem utolsó sorban „nagyvonalú önzetlenség” a zsidó vagyonok megmentése terén néhány igazgatói tagság vállalása révén.

Megdöbben a józan ítéletű magyarság azon feneketlen ingovány láttán, ami a magyarság sorsának annyira, méreteiben pillanatnyilag le sem mérhető fordulásában a felszínre kerül. Hercegek grófok, bárók, ny. miniszterelnökök és egyéb magasrangú volt miniszteri tekintélyek, nyugalmazott törzstisztek adták oda nevüket a zsidóvagyonok „árjásítása” érdekében annyira, hogy az Aladárók kérdésének megrendszabályozása, ma nagyobb gondot jelent, mint a magyarországi zsidókérdés rendezése.

Az egymásután megjelenő rendeletek a maguk gyorsaságában és határozottságában méltán kelthetik bennünk azt a reményt, hogy ezeknek „a régi szép időknek” véglegesen

befellegzett. Vége van azoknak az időknek, amikor a harminc és negyvenévesek sehol sem voltak, mert a hatvan évnél kezdődött a férfis megbotránkozással vették tudomásul a hatvan-hetven éves „fiatalok”, ha a fiatal magyar férfierő munkájának és tudásának tudatában olyan pozíciókra is igényt tartott, amelyhez szerintük még „gyerek” volt.

Távol áll ettől a fiatal magyar generációtól, hogy lebecsülje azon idősebbek munkásságát, akik munkájuk és tudásuk, szorgalmuk és rátermettségük során kerültek vezető pozíciókba, de nem sajnáljuk azokat, akik vállaltak mindent s pillanatok alatt átképezték magukat a textiltől a malomiparig s a bankszaktól a fakeskedésig s így tovább.

Nem bántotta lelkiismeretüket az sem, ha „komoly működési területüket” nem is látták, a fontos csak az volt, hogy nevük kiszolgáltatásával pontosan befussanak azok az összegek, amelyekért eladták nemcsak magukat, hanem a nemzetnek is hitét és becsületét. Nem sajnáljuk őket, ha mindjárt százszorosan is azt harsogják, hogy azok voltak a szép idők. Nekünk az új magyar élet most kibontakozó hónapjai, — ha az mindjárt több áldozatot, több munkát és mindenesetre kevesebb jövedelmet és pompát jelent is — jelentik az elkövetkezendő szép időket, mert új szint, új célt kap a magyar élet, amelynek központja és értékmérője a végzett munka, a tehetség, a rátermettség és a szociális igazság.

Szabó, Szürszabó és Gombkötő Egyesült Céh, Szüts Céh, Német Varga Céh, Molnár Céh általában 4—6 pengő Forintig terjedő adományt szavaztak meg, de valamennyien kikötötték, hogy az adományt csak azon esetben fizetik be, ha a szobor a belvárosban a „kívánt” helyen lesz felállítva.

Hogy ez a mozgalom aztán miért maradt abba megállapítani nem sikerült. A Szent Flórián szobor a külvárosi plébánia területén az elemi iskola előtti téren épült meg 1896. november 20 án. Alapító levele — amelynek másolatát a zárdatemplom örzi emígyen szól:

„Másolat. (Szent Flórián szobor létesítésének rövid vázlatja)

Az 1856. év március hó 25-iki éjjelen Mohács városnak Szent Keresztről nevezett róm. kath. plébániája területén létező Kossuth Lajos utcában, — mely ezidőtájt „Német” utcának nevezték, — Kögl — jelenleg *Bubreg* féle (most Hainess) házból vigyázatlanság következtében tűzvész ütött ki, mely erős szélvihar által szitva déli irányban egész a tetetőig fekvő házakat mindvégig elhamvasztotta. Keletkezésekor e tűzveszély az utcának egyik oldalán haladt a Kardos Kálmán utca szegletétől azonban a „Henger” féle házat kivéve, mely mentes maradt, az utcának mindkét soron lévő házak az iszonyú lángok marlalékává lettek. Ez idő szerint *Eigenbüchler Ignácz* volt a város bírása, *Náray József* pedig jegyzője. Mindkettő vallásos és hitbuzgó férfiú, érdemesek arra, hogy neveik megörökíttessenek. Az utóbbi vallásos érzelmétől indítatva a tüzeset után két évre 1858. évben felszólította a Szent Kereszt-plébánia lakosságát egy Szent Flórián szobor létesítésének céljából ájtatos adakozásra. És a hívek Isten dicsőségének előmozdítására, vallásos érzelmöknek kifejezést adni óhajtván, hogy a Mindenható Szent Flórián vértanu érdemeit és közbenjárása folytán minden illetlen szerencsétlenségektől városunkat megmentsék, szíves készséggel hajlottak meg az üdvös felszólításnak, oly annyira, hogy a kívánt célra még ugyanazon évben körülbelül 600 forint gyűlt egybe ami tekintettel az akkori pénz-

A Szent Flórián szobor története.

Részletek Tihanyi János apát-plébános Mohács történetével foglalkozó nyomda alá kerülő könyvéből.

A tűz éppen olyan veszedelmes természeti elem, mint a víz, amely ellen sokszor az emberi erő csekélynek bizonyul s éppen ezért ne csodálkozzunk, hogy az ember nemcsak régente, de ma is az égi pártfogóknál keres segítséget.

Mohácsot 1529-ben törökök hamvasztották el, 1686-ban a török iga alól felszabadító *Radonay Mátyás* zalavári kapitány csapatai gyújtották fel. — Azután is volt több ízben nagy tűz különösen 1856 márciusában. Ezek a gyakori tüzesetek arra indították a város lakosságát, hogy a tűzvész elleni patronus tiszteletére szobrot emeljen. — A belvárosi plébánia irattárában egy 1852-ben kelt felhívást találunk, amelyben *Gráger Gábor* prépost plébános a hívek kívánságára mozgalmat indított egy felállítandó Szent Flórián szoborra. A mozgalommal kapcsolatban a Céhekhez is fordult.

Felhívása szövege így hangzik: D. A. J. K. Szabadalmazott Mohács Városa Érdemes Céheinek! Tisztelt Uraim! Általánossá vált Mohács Városa minden nemű és rangú lakosai közt azon óhaj, miszerint a Város-

ban Szent Flórián szobra emeltesse. Erre a célra már sokan adakoztak, némelyek eddig nagyobb áldozatot is hoztak. Nem kélltem, miképen az érdemes Céhek is járulandának segédmeggel a vállalalhoz, hogy az óhajtott Szent Szobor minél díszesebben kiállíthatassék leginkább annál fogva reményem az, mert némely Céhek, melyek tűz segítségével dolgoznak, Szent Flóriánt úgy is mint Patrónusukat tisztelik: azért ezennel teljes tisztelettel felszólítom az érdemes Céheket miszerint eziránt értekezni és az értekezés eredményét, úgy mint a fenn említett nemes célra szánt adományt vélem közölni sziveskedjenek, hogy a további intézkedést a szerint irányozhassam. Kérvén egyébként az tisztelt Céhmaster Urakat, mi szerint e levelet egyika másikhoz elküldeni sziveskedjék, teljes tisztelettel maradván Mohácscon, december hó 15 én 1852. Tisztelt Uraságtoknak kész szolgáljuk: *Gráger Gábor* prépost plébános.

A Céhek: „az érdemes Csizmadia Céh, Szijártó Céh, Bocskoros Céh, Korsós Céh, Fazekas Céh, Takáts Céh, Kádár, Tislér és Lakatos Céh, A Mohácsi

visszonyokra s a nép anyagi helyzetére, mindenestre je lentékeny összeg volt. Ez kezdetben a híveknek osztott ki, később a város pénztárába helyzetet el kamatozása végett. És hála az Urnak 1893-ik évig e város ment is volt minden nagyobb tűzveszély szerencsétlenségétől. De ez év folyamán egy esztendeig újból kezdte a rettegett tűzvész rémes pusztításait.

Majdnem minden héten kétszer - háromszor is riasztotta fel éji álmából a harangok rémes kongása és szerencsétlenek jajveszkelése csendes városunk lakosságát.

És dacára minden óvintézkedésnek, örökösnek és törekvésnek sohasem jöhettek a gyakori tüzesetek okának és okozójának nyomára. E rettenő jelenségek a népet folytonos izgatottságban tartották. Részint tehát ezen körülmények, részint pedig annak tudata, hogy a kamatozásra elhelyezett 600 forintnyi tőke 1 237 forintra, tehát oly jelentékeny összegre gyarapodott, melyből egy díszes Szent Flórián szobor volt megrendelhető, ösztönzé e plébánia vallásos híveit, hogy a szobor létesítését a róm. kath. hitközségi képviselőtestület gyűlésein megsürgessék, míg végre ezen képviselőtestület írt *Keserics Ferenc* esp. plébános elnöklete alatt 1890. évi augusztus hó 9-én tartott ülésében elhatározta, hogy a Szent Flórián-szobor készítése iránt a „Vállalkozók Lapjában” hirdetmény közöltesse. Mi megtörténvén

tízenny pályázó közül Jablonszky Vincze budapesti szobrász bizatott meg 1000 forint erejéig a szobor elkészítésével. És miután e szobormű jobbadán a külvárosi hívek adakozásából jött létre s a külvárosi plébánia területére volt helyezendő, e sorok írójja *Lipovcevic Laurus*, ezidő szerinti plébános, helyettes zárdafőnök, gondozására lett bízva a szobor felállítására köztársasági munkálatok végrehajtására s a Szent Flórián előtt tartandó átlatosságoknak az egyházi hatóságnál való ki-
eszközölése. Megemlítésre méltó még, hogy akik a szobor felállítására körül különös buzgalmat fejtettek ki, azok között méltó helyet foglalnak: *Sepáts Elek* egyházi gondnok, *Sepáts József* városunk érdemes bírja, *Klombauer Antal* főjegyző st. stb. Adja Isten, hogy e szobor szent Flórián eszedése folytán minden hívőnek lelki és testi üdvére a bűnösök megtörésére, a vallásos és erkölcsös élet ébresztésére és buzdítására szolgáljon! Kelt Mohácson, 1890. évi december hó 19-én. *Lipovcevic Laurus* s. k. helyettes plébános, zárdafőnök. Ez irat eredetijé a sz. Flórián szobor alapjában van elhelyezve.“ A szobor beszentelése 1897. január hó 17. é.

A fenti alapító levélből tehát megtudjuk, hogy a külvárosi nagy tüzeset után *Náray József* jegyző 1858-ban mozgalmat indított, egy a külvárosban felállítandó Szent Flórián szobor érdekében s 600 forintot össze is hozott e célra, de mivel ez még nem volt elegendő a pénzt kamatozásra helyezték el. Amikor azonban 35 évi szünetelés után 1893-ban újból sűrűn keletkeztek tüzesetek, ez a szomorú tény újból előtérbe hozta a szobor felállítási tervet és azt 1896-ban valóra is váltották.

Az 1856-iki nagy tüzeset alkalmából országos gyűjtés is volt a tűzkárt szenvedettek felsegélyezésére.

Nagyobb tüzesetek voltak Mohácson: 1526, 1529, 1686, 1704-5, 1743, 1856, 1893-ban. Az 1743-iki tüzeset alkalmával égett le a belvárosi templom is. Nagy haladást jelentett Mohács városának történetében az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek 1875. szeptember 19-én történt megalakítása.

Azóta ez a testület hatalmas fejlődésen ment át s ma városunk tűzbiztonsága szempontjából igen jelentős tényezővé vált.

Szent Flórián ünnepén kérjük különös pártfogását, hogy városunkat a most dúló légiháborúban kímélje meg a borzalmas tűz pusztításaitól.

Elsősegély tanfolyam vizsgáján.

Gyors és biztos beavatkozás tömegszerencsétlenségek megakasztója lehet. Vonatkozik ez az élet minden vonalán, de legelső sorban ott és akkor, amikor a tudással párosult magabiztosság megelőzheti a pánikot, embermentésünk életének elpusztulását. Ez az öntevékenység ma, amikor nem békés polgári életben élünk, hanem egy harcoló nemzet tagjai vagyunk még fokozottabb értelmet és mélységet kap. A magyarországi városokat ért légi támadásokból származó tapasztalatok igazolják, hogy ott ahol biztoskezü férfiak, asszonyok és ifjak, leányok láttak neki a hatósági segély megérkezéig a mentésnek egészen kicsinyre zsugorodott azok száma, akiket egyáltalán emberi beavatkozással még meglehetett menteni. Egy gyorsan alkalmazott mesterséges légzés, vérzést elállító kötözés, foszforos sebnél előállított gyors beavatkozás, füstmérgezésnél történt biztos elsősegély sok magyar élet megmentését hozta magával.

Amikor április 21-én meghallgattuk a 60 tagból álló elsősegélynyújtási tanfolyam vizsgáját az volt az érzésünk, hogy azok a feleletek az elvégzett anyagból nem csupán egy jól megszervezett tanfolyam nagyszerű eredménye, hanem a város biztonságának is kitűnő záloga. A heti 16 órából álló tanfolyam során a kiképzés kiterjedt a légi támadásokkal kapcsolatos minden elképzelhető sérülésre: vérzésekre, sebkezelésre és kötözésre, törések és ájulásokra, élesítési eljárásokra, mesterséges légzésekre, égési sérülésekre, különös tekintettel a foszforsérülésekre, harc-gázok sérüléseire, betegszállításokra és hatósági egészségügyi légóltalmi szolgálataira.

Öröm és megnyugtató érzés volt hallgatni a jobbnál, jobb feleleteket. Megszűnt már hála Isten a hatósági légóltalommal kapcsolatos, évekket ezelőtt érezhető lekicsinylés. Az volt a benyomásunk, hogy az a 60 hallgató, ha a sors úgy hozza magával ott lesz mindannyi, ahol segíteni kell azokon, akiket elért a kegyetlen ellenség terrorja. Ott lesznek, ahol drága magyaréletek, asszonyok, gyermekek, agok megmentéséről lesz szó. Sokan önként jelentkeztek a tanfolyam befejezte után hatósági légóltalmi szolgálataira s ez a magatartás nemcsak megnyugtató, hanem felemelő érzést is váltott ki belőlünk, hogy ez a város, mely annyiszor adta példáját törhetetlen magyarságáról, áldozathozataláról, most ezekben a nehéz időkben sem fog hűtlen lenni önmagához s minden erejével beáll a nagy küzdelembe. Mi csak most 60 vizsgázót hallottunk, de hisszük, hogy ugyan ezzel a lelkiülettel végzi el a másik 300 tanfolyam hallgató ezt a magyar életek megmentésére irányuló hatalmas mozgalmat, amelynek kiképzésére *dr Németh János* városi tisztí orvos fáradhatatlanul működik a Légóltalmi Ligával karöltve.

Önbizalom, akarat, és nemzet-szolgálat kell ma, ezt várja tőlünk kicsinytől és nagytól egyaránt a magyar haza s az önmagára talált nemzet minden biztonnyal isteni küldetésében bízva meg is vívja győzelemmel ezt a harcot, mert ma ez, élet vagy halál kérdése.

Befulladt bomba! Életveszélyes!

Ellenséges légitámadás után a tűzsereszek ilyen feliratú táblával jelölik meg a fel nem robbant vagy később, bizonytalan időben felrobbanó, úgynevezett hosszú késleltetésű bombák becsapódási helyeit és azok környezetét.

Város, ipartelep, vasútvonalak, stb. ellen végrehajtott ellenséges légitámadások folyamán ledobott világító, gyújtó és robbanó-hatású stb. bombák között csaknem mindig szerepel hosszú késleltetésű bomba is. A hosszú késleltetésű bomba felrobbanása különleges gyújtószervezeténél fogva a becsapódás után percek, órák, sőt napok múlva, időzítésének megfelelően, bizonytalan időben történik.

A fel nem robbant bombák becsapódásukkor mélyen hatolnak a talajba, a becsapódás helye gyakran alig észrevehető, csak 20—40 cm. átmérőjű omladékos tölcser marad hátra. Épületbe csapódva több emeletet is átütnek, a mennyezetben megszorulnak vagy a padlón fekszenek. Amennyiben ilyen fel nem robbant bombát észlelünk, azonnal távozzunk a hely színéről és tegyünk jelentést a légóltalmi önvédelmi szervezet (háziparancsnok, háztömbparancsnok) útján a hatósági légóltalmi parancsnokságnak. A talált, nem működött világító, gyújtó és egyéb bombákról, valamint ellenséges repülőgépekről ledobott ismeretlen eszközökről is tegyünk jelentést. A fel nem robbant bombák piszkálása, megmozgatása, valamint a

felrobbant bombák visszamaradt alkatrészeinek és egyéb ledobott eszközöknek elhordása életveszélyes, ezért fel nem robbant bombák, bombaalkatrészek, stb. összeszedése és hatástalanítása különleges szakképzettséget igényel, éppen ezért ezt a feladatot az erre a célra kiképzett légóltalmi tűzsereszek végzik el.

A város légóltalmi tűzsereszei megállapítják a fel nem robbant és hosszú késleltetésű bombák veszélyes körzetét, ezek határára az utca betorkolásához *»Befulladt bomba! Életveszélyes!«* feliratú táblákat helyeznek el. A tűzsereszek által kijelölt veszélyeztetett területrészt a légóltalmi parancsnok a legrövidebb időn belül kiüríti és védett helyen felállított őrkkel lezárátja. A fel nem robbant és hosszú késleltetésű bombák robbanási veszélyét akkor csökkenthetjük a legnagyobb mértékben, ha minél gyorsabban elhagyjuk a veszélyeztetett területet. Ezért háromnapis szükségletünknek megfelelő fontosabb holmijainkat magunkhoz véve, azonnal távozzunk a veszélyeztetett területről, ahova csak a zárlat feloldása után szabad belépni.

Tájékoztató a légitámadás károsultjai részére.

A kormány hatályos rendelkezései lehetővé tették, hogy a légitámadások károsultjai azonnal segélyben részesülhessenek és az elpusztult legszükségesebb ingóságok értékét az államkincstár azonnal megtérítse. Intézkednek a rendeletek arra vonatkozólag is, hogy az egyéb ingó és ingatlan javakban bekövetkezett károk megtérítésére szolgáló eljárások azonnal meginduljanak.

A kártalanítási eljárás azonban csak jelentkezésre indulhat meg, mert a hatóságok nem kutathatják fel hivatalból a károsult személyeket. Ha tehát valakit légitámadás következtében akár személyi (sebesülés, halál, eltűnés), akár dologi (Ingó és ingatlan javak megsérülése, megsemmisülése) kár ér, haladéktalanul jelentkezék a polgármesteri hivatalnál.

Jelentkezés nélkül nem áll módjában a hatóságoknak a károsultakat sem támogatásban, sem kártérítésben részesíteni.

Amikor a károsultak az említett hatóságoknál jelentkeznek, kérjenek ott azonnali bejelentési ívet is. A bejelentési íven az ingó és ingatlanokban bekövetkezett károkat lehet bejelenteni. A bejelentési ívet kitöltve ugyancsak a polgármesteri hivatalban kell leadni. A jelentkezés, vagy bejelentés alapján induló eljárás során indokolt esetben a károsultak azonnali támogatást kaphatnak.

Ha azonban valaki az öt ért károkról a hatóságoknak bejelentést nem tesz hiába várja odahaza a segítő kezét, mert bajáról a hatóságnak tudomása nincs és a hatóságok csupán azokat keresik, akik bajukat valamilyen módon bejelentették.

— **AMIE. közgyűlése.** Vasárnap május 7-én d. e. 11 órakor a légóteremben tartja rendes évi közgyűlését, melyre a tagok megjelenését kéri az elnökség.

Selyemhernyótenyésztés.

Bizonyos, hogy a nemzetek gazdasági versenyében csak úgy tudunk boldogulni, ha termelésünk minden ágát a lehetőségig kifejlesztjük, éppenezért nagyfigyelmet kell fordítani a hazai hernyóselyem termelés felkarolására is.

Ma a hernyóselymet nem fényűzési cikkekké előállítására, hanem hadianyagunk egyik fontos tényezőjévé az éjtörnyöt állítjuk elő belőle éppen ezért hernyóselyemtermelésünket még nagyobb mértékben fokozniunk kell mert, ma már teljesen lehetetlen ennek a nagy fontosságú nyersanyagunk külföldről való behozatala. Hazánkban a tenyésztés minden természeti feltétele megvan és szinte kínálja magát a kihasználásra.

Tehát tegye mindenki hazájának kötelességévé a selyemhernyótenyésztést, mert honvédségünk éjtörnyőselyem szükségletét minden körülmények között biztosítani kell, éppen ezért feltétlenül szükséges, hogy akicsak teheti de főképpen az ifjúság még nagyobb mértékben kapcsolódjék be a selyemhernyótenyésztés önkéntes munkájába, mert a tenyésztéssel vállalt önkéntes munkájuk elsőrendű honvédelmi jelentőségű, de emellett hogy hazafias kötelességet teljesítenek tekintélyes anyagi haszonhoz is jutnak gubók bevételeivel.

Termelés már április végén megkezdődik. Hernyókat és a szükséges papírt a felügyelőség díjtalanul bocsátja az igénylők rendelkezésére. Mohácson *Wettyó Jánosné*-nél Molnár u 2. sz. vidéken a községi selyemt. felvigyázók útján.

Ker. m. kir. Selyemt. Felügyelőség
Barsi Mihály
m. kir. selyemt. intéző.

HIREK

— **Főispáni megerősítés.** Az új főispáni kinevezésekkel kapcsolatban a m. kir. belügyminiszter a kormány nevében felkérte *Nikolits Mihály* Baranyavármegye és Pécs szab. város főispánját, hogy a főispáni tisztséget továbbra is tartsa meg. *Nikolits Mihály* főispáni tisztségének az új kormány részéről leendő megerősítése Mohács város politikai és társadalmi köreiből is osztatlan örömet keltett. Kiváló szak tudása, közszeretletben álló egyénisége és rátermettsége méltán érdemelte ki az új kormány bizalmát is. A Magyar Élet Párt Mohács választókerületi, valamint Mohács városi szervezete *Nikolits Mihályt* főispáni megerősítése alkalmából táviratilag üdvözölte.

— **Honvédüzenet.** *Forró Zoltán* ezuten üdvözlő összes mohácsi ismerőseit és kéri ne haragudjanak rá, hogy nem búcsúzott el tőlük, azonban gyors bevonulása ezt megakasztotta. Tábortábori posta száma C. 167.

— **Allamsegély, a kat. Legényegyletnek.** A m. kir. Iparügyi miniszter a Mohácsi Katolikus Legényegylet helyiségeinek bővítési munkálataira a Legényegyletnek 3000 pengő államsegélyt adományozott.

— **Halálozás.** *Balog József* kormányfőtanácsos, kiérd. eszperes, püspökpusztai plébános, aranymiséés áldozópap életének 81-ik évében április hó 23-án elhunyt. Temetése április hó 25-én volt nagy részvét mellett a püspökpusztai temetőben. A mohácsi eszperesi kerület külön gyászjelentést adott ki.

— **Orvosi hír.** *dr. Schmidt László* sebész fül, orr, gége szakorvos orvosi rendelőjét május 1-én Mohácson, Király u. 21. szám alatt megnyitja.

— **A belügyminiszter engedélyezte az országos gyűjtést a légítámadások károsultjai számára.** Tekintettel arra, hogy az ellenséges légítámadások károsultjainak megsegítésére az egész magyar társadalom megmozdult és már eddig is sokan juttattak önkéntes adományokat a hatóságokhoz és sajtóhoz, a belügyminiszter közigazgatási hatóságok vezetőihez rendeletet intézett, amelyben országos adománygyűjtést engedélyez a károsultak számára. Az adománygyűjtés lebonyolításához elsősorban a sajtó, a társadalmi egyesületek, továbbá a főispánok részéről a szükség szerint alakítható társadalmi helyi bizottságok és helyi hatóságok segítségét kell igénybe venni. A készpénzadományokat a 151.006. számú „B. M. A. légítámadások áldozatainak megsegítése, letéti számla: Budapest” elnevezésű postatakarék-pénztári számlára kell befizetni. Adományok ezenfelül bármely politikai napi, és hetilap kiadói hivatalához is eljuttathatók. — Természetben csak olyan adományokat lehet felajánlani, amelyek huzamosabb időn át is tárolhatóak.

— **Halálozás.** *Oláh István* a mohácsi Levente Otthon gondnoka hosszas szenvedés után április 25-én elhunyt. A nagy családot maga után hagyó elhunytat április hó 27-én temették el nagy részvét mellett a róm. kath. temetőben.

— **Május havi zsírkiutalás.** A május havi zsírfejadagot a húsiparosok egyszerre fogják kiszolgáltatni. A fogyasztó közönség lehetőleg még az első héten vegye át az egész havi fejadagját. Tekintettel a rendelkezésre álló margarin készletre, az egyhavi fejadagnak a felét margarinban kapják. A margarin nehezebb tárolható voltára tekintettel ajánlatos, ha elsősorban a margarint használják fel. Mivel a húsiparosok csomagolópapírral nem rendelkeznek, mindenki vigyen magával megfelelő nagyságú edényt. Tájékoztatásul közli még a közellátási hivatal, hogy a húsiparosok május hónapban egyszerre a 18, 19, 20, 21 és 22 sz. zsírjegy szelvényeket válthatják be. Több szelvényt beváltani nem szabad. A nehéz testi munkások magasabb fejadagjára ugyanaz vonatkozik, mint a rendes fejadagra.

— **Szinpártoló egyesület közgyűlése.** A mohácsi Szinpártoló Egyesület május hó 7-én, délelőtt 11 órakor a városháza kistanácstermében közgyűlést tart. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést a megjelent tagok létszámától függetlenül ugyanott május hó 14-én tartják meg.

— **Fajgyalázásért fogházbüntetésre ítélték egy mohácsi zsidót.**

A pécsi kir. Törvényszék *dr. Szendrő* tanácsa *Klein Miksa* öcskás és rongykereskedő mohácsi zsidót fajgyalázás véttségéért három hónapi fogházbüntetésre, *Rózsavölgyi Jánosné Kovács Erzsébet* mohácsi molnárédec feleségét mint büncselekedői bűnrészt 200 P pénzbüntetésre és *Delij Józsefné Tasi Julia* mohácsi hajófüstő feleségét zsarolás véttségéért 500 P pénzbüntetésre ítélte. A vádirat szerint *Klein Miksát* fajgyalázásért vonta felelősségre a bíróság, *Rózsavölgyinét* bünrészeséggel vádolta meg, míg *Delinét* zsarolás miatt ültette a bíróság a vádlottak padjára, mert *Klein Miksa* cselekményéről tudomást szerzett és zsaroló levelekkel arra kényszerítette, hogy 1000 pengőt fizessen hallgatási díj fejében. Vádlottak a tárgyalás során tettüket beismerték. Az ügyész súlyosbításért fellebbezést jelentett be s így az ítélet nem jogerős.

— **Szénigénylés.** A beérkező szénigénylési lapokból megállapítást nyert, hogy még igen sokan nem igényelték az 1944/45. tüzelési időnyre a szükséges szén, ezért ismételt felhívja a közellátási ügyosztály a lakosság figyelmét arra, hogy szénigénylését mielőbb jelentse be a széntelegen, mindennap 9—12 óráig, mert az igénylési idő lejártá után (május hó 15.) igényléseket az ügyosztály már nem vehet figyelembe. Igénylési űrlap a széntelegen kapható.

— **Menekültek és lakásadók figyelmébe.** A Menekültügyi hivatal (székel a városi gimnáziumban) nyomatékosan felhívja a Mohácsra költözött menekültek és ezek szállásadóit, hogy az elköltözés helyéről rendőrségi kijelentőlapot kell felmutatniok, Mohácsra költözésük alkalmából pedig a mohácsi rendőrségen kötelesek magukat bejelenteni. A ki és bejelentő lapok jobb felső sarkában »Menekült« szót kell feltűnő módon elhelyezni.

— **Kendertermelés.** Mindazok a gazdák a folyó gazdasági évben akár szerződéssel, akár anélkül egy kat. holdon vagy ennél nagyobb területen rostnyerés céljából kenderi termelnek, kötelesek a vetésterület egytized részének megfelelő területen főterményként kendermagot termelni, ritka sorokban, továbbá magnyerés végett lábón hagyni és beérés idején a körökből a magot kicsépelni. A termelt kendermagot 1944 évi december hó 31-ig kell a kereskedőnek bejelenteni, kivéve kat. holdanként 40 kg-ot, amit vetőmag címen visszatartat.

— **Lopás.** *Horváth József* sátorhelypusztai lakos nyitott istállójából fekete-fehér csikos férfi szövetruhát, egypár fekete box cipőt *Herkovics Lajos* volt izabellaföldi lakos 200 P értékben elloptott. Személyleírása: 1917-ben született r. k. vallású nőtlen, hónapismunkás, 165 cm erős zömök termetű, gesztenyebarna hajú, szürke szemű, beszéde hadaró, zöldesszürke 3/4-es téli kabát bundagallérral, fekete fehér csikos ruha, sport sapka, fekete cipő.

— **Vízicserkészfogadalom.**

A mohácsi vízicserkészek a komoly időkre tekintettel szerény ünnepség keretében tartják évi szokásos fogadalomtételi ünnepségüket ez évben kivételesen a városháza tanácstermében április 30-án vasárnap d e 10 órakor. A fogadalomtételi ünnepség keretében adják át a kitüntetett vízicserkészeknek a Főcserkész által adományozott életmentő kitüntéseket, valamint a Magyar Evezős Szövetség „Legszebb tura” I díját.

— **Gyilkosság.** Relyteljes hátterű gyilkosság foglalkoztatja a mohácsi rendőrkapitányságot és a mohácsi csendőrsőrt. Mohácson tartózkodó lengyel menekültek egyikét a Duna jobb partján a város határában meggyilkolták. A tett felfedezése után az erélyes nyomozás azonnal megindult. Nagyban meglepetéssel azonban a nyomozást azon körülmény, hogy a gyilkosság elkövetése után Mohácson tartózkodó lengyel menekültek mindegyike megszökött. Gyors és erélyes intézkedések folytán a megszökött menekültek egy része már kézre került s így hamarosan fény derül a gyilkosság elkövetésének okára is. Felhívja a mohácsi Rendőrkapitányság a nagyközönséget, hogy ha németül de főleg lengyelül beszélő idegent lát az idegen szemmel tartása mellett jelentse azonnal a legközelebbi rendőrszemnek.

— **Gyapjubejelentés.** Mindazok akiknek tulajdonában birka vagy bárány van, kötelesek az 1944. évben lenyírt gyapjúmennyiséget merinó és merinóval keresztezett fajtajú állatokról teljes egészében, a racka-fajtáról lenyírt birkákról birkánként 1 kg-ot, bárányokról darabonként 20 dkg-ot, cigája-fajtájú birkákról darabonként 2 kg-ot, bárányokról lenyírt gyapjúból pedig darabonként 40 dkg-ot bejelenteni. A cigája- és racka-fajtájú birkákról és bárányokról a fent megjelölt mennyiséget meghaladó gyapjúmennyiséget a tulajdonos saját és alkalmazottai szükségletére visszatarthatja, de a visszatartott gyapjút és az abból készített fonalat (szövetet) csak a saját, illetve az alkalmazottai szükségletére használhatja fel. Ha valaki az 1944. évben összesen legalább 20 kg. gyapjút szolgáltat be és a beszolgáltatott gyapjú mennyisége cigája jellegű birkánál legalább 3 kg., racka jellegű birkánál pedig legalább 15 kg., úgy a hatóság által megállapított áron gyapjuszövet juttatásban részesül. A beszolgáltatott gyapjú a termelő 1944/45. évi beszolgáltatási kötelességének teljesítésébe beszámít. A gyapjút úgy a bárányokról, mint a birkákról csak egyszer szabad nyírni. A birkákról a gyapjút május hó 1 és 31 között kell lenyírni és a nyírást követő 8 napon belül a közellátási ügyosztály 4 sz. helyiségében kell bejelenteni. A báránynyírást idejéig az ügyosztály később fogja közölni. A gyapjú vételre csak a FUTURA helyi megbízottja jogosult, ennek nevét az ügyosztály később közölni fogja. Gyapjút az egyik községből a másikba szállítani csak engedéllyel szabad, az engedélyt a FUTURA adja.

— **Üzleti zárórák május 1-től október 31-ig.** A Baross Szövet-ség mohácsi vezetősége közli, hogy a fűszer és vegyeskereskedéseket reggel fél 7 óra előtt kinyitni és este 6 óra után nyitva tartani nem szabad. Ezeket az üzleteket délután fél 1-től délután 2 óráig zárva kell tartani. Egyéb nyílt árusítású üzleteket reggel 8 óra előtt kinyitni és este 5 óra után nyitva tartani tilos. Ezen üzletek délután 1 órától délután fél 3 óráig kötelesek zárva tartani. A déli záróra nem vonatkozik a szerdai és szombati heti, illetőleg az országos vásári napokra. Egyebekben Mohács város polgármesterének 2589/1943. sz. határozata érvényes.

— **A zsidóknak tilos a rádió hallgatás.** A rendőrkapitányság közölni teszi, hogy a zsidóknak még a keresztényeknél levő rádió hallgatása is tilos. Ellenkező esetben úgy a zsidó, mind a rádióhallgatást megengedő keresztény ellen is megindítják az internálási eljárást.

— **Az OTI az idén is megrendezi a fiatalok nyári üdültetését.** A kerületi pénztár felhívja mindkét nembeli 14—18 éves ipari biztosítottak figyelmét, hogy az idei gyógyüdültetés május 17-én kezdődik és 8 csoportban, csoportonként 2—2 héten át szeptember 14-ig tart. Elsősorban a hadiüzemekben alkalmazottak jönnek számításba, azonban más iparágakban alkalmazottak is jelentkezzenek, mert azok nagyrészt is sor fog kerülni. A gyógyüdültetést idén is az Intézet kizárólag saját üdültelepein bonyolítja le. Ezek közül a leánytelepek a következők: Balatonkenese, Balatonlele, Gyergyószentmiklós (Csikikert), Leányfalu, Telkibánya és Hőgyész két üdültetőturnuson át. A fiutelepek, melyek előreláthatólag rendelkezésre állhatnak a következők: a Horthy telep, Máriabesenyő, Királyhágó, Fenyvesvölgy és Hőgyész 6 üdültetőturnuson át. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt az OTI mohácsi kirendeltségénél Jókai Mór út.

— **Zsidók élelmiszerellátása.** A közellátásügyi minisztérium a zsidók élelmiszerellátását a következőképpen szabályozta: zsidók cukrot, húst, tejet, tojást, paprikát, mákot, baromfit, vaját és zsírt 1944. évi május hó 1-től nem vásárolhatnak, illetve részükre a fenti élelmiszereket sem a kereskedők, sem a termelők nem szolgáltatathatják ki, a jelenleg birtokukban levő élelmiszerjegyekben, illetve utalványokra mindaddig, míg külön a zsidók részére rendszeresített jegyek ki nem osztatnak. A zsidók a birtokukban levő hatósági jegyeknek 1944. évi május hó 1-től kezdve érvényes szelvényeit nem válthatják be, hanem kötelesek megőrizni és a hitközségi elnökének felhívására a hitközségi elnöknek beszolgáltatni, mert a zsidók részére rendszeresített jegyeket a közellátási ügyosztály csak a régi jegyek (szelvények) ellenében adja ki.

— **Gazdák figyelmébe!** Az 1944 évi január hó 1-től igénybevett vágomarhával a tulajdonos csak az igénybevételről szóló értesítés, kézhezvételétől számított 180 nap eltelte után rendelkezhet szabadon.

— **Vágóállat beszolgáltatás.** Tekintettel a honvédség fokozódó hússzükségletére, mindazok, akik vágóállat leadására köteleztettek, amennyiben még nem lenne megfelelő vágómarhájuk, sürgősen szerezzék be, mert május hó 31-ig minden vágómarhát a kereskedőnek feltétlenül kell szállítania. Mindazok pedig, akik a pénzbeli hozzájárulásra köteleztettek és kötelezettségüknek nem tették eleget, amennyiben 3 napon belül kötelezettségeiket nem rendezik, ellenük az eljárást meg fogják indítani.

— **Zsidóüzletek zár alá vétele.** Mohács város polgármesteri hivatalból nyert értesüléseink szerint Mohács város területén a zsidóüzletek zár alá helyezése és a Baross-szövetség helyi szakértői, valamint a kirendelt városi tisztviselők közreműködésével a leltározás is mindenütt befejezést nyert. A város területén összesen 52 zsidó kereskedést zártak be s leltároztak.

— **Alomszalma beszolgáltatás.** A honvédség rendkívüli alomszalma szükségletének biztosítása érdekében Baranya vármegye alispánja Mohács területére 200 q alomszalma beszolgáltatását írta elő. A gazdák által beszolgáltatásra kerülő szalmát a kijelölt kereskedő, Fülöp Géza fogja átvinni hatósági áron és az átvett mennyiségről vételi jegyet ad, tehát az átadott mennyiség a gazda beszolgáltatási kötelezettségébe beszámít. Tekintettel arra, hogy a közellátási ügyosztály a kivétést lehetőség szerint mellőzni kívánja, felszólít minden egyes gazdát, aki a III. szabadválasztású egységek teljesítésével hátralékban van, viszont felesleges alomszalmával rendelkezik, hogy a felesleges alomszalmáját Fülöp Géza jogosított kereskedőnek ajánlja fel. Amennyiben a 200 q felajánlás útján biztosítható nem lenne május hó 1-ig, úgy a közellátási ügyosztály kénytelen lesz a még hiányzó mennyiséget a gazdákra kivetni.

— **Gondnokot keres a Leventeparancsnokság.** Mohács megyei város es járás leventeparancsnoksága a mohácsi Levente Otthon részére gondnokot keres. A gondnoki állásra igényt tartók haladéktalanul jelentkezzenek a Leventeparancsnokságnál.

— **Államsegély a Hercegszántó-homorudi útépitésre.** A Kereskedelmi és közlekedésiügyi miniszter értesítette a város polgármesterét, hogy a homorudi hercegszántói út megépítéséhez a rendkívüli körülményekre tekintettel 100 000 P államsegélyt biztosít. Értesüléseink szerint Baranyavármegye alispánja is ugyanakkora segéllyel fog hozzájárulni az útépitési költségekhez.

— **Anyakönyvi bejegyzések 1944 április 21-től április 28-ig.**
Születések: Baksa Zsigmond László, Seregélyi István, Nagy László.

Házasságkötések: Kristóf Lajos és Emmert Katalin, Király József és Czizler Etelka, Strigencz Pál és Bódi Mária.

Halálosok: Balogh József 81 éves, Takács Imre 84 éves, özv. Barabás Ferencné 62 éves, Iványos Péter 65 éves, Oláh István 61 éves, Piszenczky József 75 éves.

SPORT.

Bajnokjelölt Pécsbányatelepi TSE látogat el vasárnap Mohácsra, hogy revánst adjon az őszi súlyos pécsbányatelepi vereségért. A PTSE az ősszel az első helyen végzett és a tavaszi mérkőzéseit is mind megnyerte és mint a legkiegyensúlyozottabb csapat a balnokság valószínű győztesének látszik. A mohácsi csapat, amely az őszi idényben a 4-ik helyen végzett most tavasszal egy győzelmet, egy döntetlent és egy vereséget ért el, ami még nem mondható rossznak és így ha teljes csapattal tud kiállni vasárnap még reménye lehet, hogy szívvel telített játékkal pontot szerez a bajnokjelölttől. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik.

MTE-PSE 3:3 (2:2)

Pécs, I. o. b. Jatekvezető: Vajda. A múlt heti súlyos vereség után a kényeszerű körülmények folytán tartalékos mohácsi csapat váratlanul idegenből is pontot hozott haza a jónak tartott postásoktól. A lelkes játék diadala volt az egy pont, amely győzelemmé alakulhatott volna ki teljes csapattal vagy megfelelő kondíció mellett. Az első félidőben a szél ellen is Mohács irányította a játékot és két ízben is megszerezte a vezetést. Sok szép formás támadást vezettek csatáraink csak az volt a baj, Kockást eléggé elhanyagolták. Szünet után azonban kiütöközött a fáradság és az állóképesség hiánya és akkor a pécsiek fölénybe kerültek, de szívós védekezés mellett is megérdemelten szereztek meg a döntetlent. Góllövők: Linyák, Kondor és Kockás 11-ből.

Leventéink sorsolása.

Május 7: Lánycsók-Nagykozár, Mohács-Villány, Németbóly szabad.

Május 14: Villány-Németbóly, Nagykozár-Mohács, Lánycsók szabad.

Május 21: Németbóly-Nagykozár, Mohács-Lánycsók, Villány szabad.

Junius 4: Villány-Lánycsók, Mohács-Németbóly, Nagykozár szabad.

Junius 11: Lánycsók-Németbóly, Nagykozár-Villány, Mohács szabad.

Felelősszerkesztő:

DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyilttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Tudomásomra jutott, hogy egyesek felelőtlenül olyan hírt terjesztenek rólam, hogy folyó hó 21-én nagyobb, körülbelül 5000 pengő értékű vásárlást eszközöltem zsidó cégeknél. Ezzel szemben a valóság az, hogy 62 pengő értékben porcellan dolgot vásároltam Kramer A. és Fia cégnél.

Akinek ezenkívül egyéb adat áll rendelkezésére, forduljon a rendőrséghez vagy a polgármesteri hivatalhoz.

Ladányi László
ecetgyáros.

Hivatalos gabonaárak

1944 április hóban:

Buza	43.75 P
Rozs	40.75 P
Takarmányárpa	39.75 P
Sörárpa	43.75 P
Zab	43.75 P
Csőves tengeri	— P
Morzsolts tengeri	35.20 P
Bab, fehér	80. — P

PERFEKT

gyors- és gépirónó
pluss levelező
felvétetik. Jelentkezés: ALT
Börgyár vezetőjénél.

ZRINYI UTCA 17. számú

ház eladó.

Érdeklődni lehet: *Húsz Istvánnál*

KERESEK sürgősen tanuló lányt.

FÜZES LÁSZLÓ fodrász
Horthy M. u. 4.

ELADÓ a Cselei-hegyen egy

szőlő, présházzal

és teljes berendezéssel.

Érdeklődni lehet: *Szabadság téren*

Eladó szőlőkaróanyag
a Hercegszabari Uradalmi Erdőben. Érdeklődni lehet ugyanott.

Molyzsák

KAPHATÓ:

FRIDRICH OSZKÁR
könyv- és papírkereskedésében

ELADÓ egy villanymotor darálóval és körfűrészszel, egy benzinmotor darálóval.

Érdeklődni: *Felső-Dunasor 30.*

Különbajaratú
bútorozott szoba kiadó
Széchenyi tér 13.

Töltőtollak, tühegyütollak
javítását vállalom:

Fridrich Oszkár
könyvkereskedő, Mohács

OMNIA FILMSZÍNHÁZ

Április hó 29—30

A pusztai királykisasszony

Május 2—3

Rejtély

HIRDESSZEN
a Mohácsi Hirlapban